

2019

Frende Holding AS

Kvartalsrapport 2. kvartal

Konsernet Frende

Konsernet Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Frende Holding AS eies av 15 frittstående sparebanker.

Forsikringsvirksomhetene drives fra konsernets hovedkontor i finanshuset Jonsvoll i Bergen, men er basert på distribusjon gjennom eierbankenes omfattende kontornettverk i sine respektive geografiske nedslagsfelt, via egne salgssentre i franchisekanalen, og via elektronisk distribusjon gjennom eierbankene, partnere og frende.no.

Hovedtrekk per 30.06.19 (30.06.18)

- Markedsveksten fortsetter. Bestandspremie i konsernet 30.06.2019 er MNOK 3 043 (2 730) en vekst på 11,0 %
- Resultat før skatt per 2.kvartal var MNOK 180 (11)
- Skadeprosent for egenregning skadevirksomheten var 81,0 (96,8 %)
- Erstatningsandel i livvirksomheten var 65 (50 %)
- Kostnadsprosent skadevirksomhet var 17,4 (18,7 %)
- Kostnadsandel livvirksomheten var 126 (121 %)
- Finansavkastning var MNOK 144,6 (32,3), tilsvarende 3,4 (0,9 %)

Resultat per 30.06.19

Resultat før skatt 1. halvår 2019 er MNOK 180. Andre kvartal isolert ga et resultat før skatt på MNOK 136,0, mot MNOK 58,6 samme kvartal 2018.

Forsikringsteknisk resultat i andre kvartal har vært svært godt i Skadevirksomheten, og gir et akkumulert teknisk resultat på MNOK 15,3 (-72,1). Livvirksomheten har godt risikoresultat, men akkumulert noe svakere 1.halvår 2018.

Finansresultat per 2. kvartal er på 144,6 (32,3), som gir en avkastning på 3,4 %. Konsernet har rentekostnader knyttet til ansvarlig lån på MNOK 9,2.

Frende konsernet hadde per 2. kvartal brutto forfalt premie på MNOK 1 852,7 (1 708,3). Forfalt premie omfatter risikopremie fra Skade, risikopremie fra Liv, samt sparepremie på IPS og IBP avtaler i Liv. Opptjent premie for egen regning eks sparepremie var MNOK 1 233,5 (1 133,0).

Erstatningskostnader for egenregning var MNOK 938,9 (882,8), fordelt på MNOK 795,0 (710,0) i betalte skader og MNOK 155,8 (180,8) i endring erstatningsavsetning og avsatt premiereserve for egenregning. I tillegg er det avgitt innskuddsreserver på MNOK 51,4 (88,9).

Skadevirksomheten gir en skadeprosent for egen regning på 81,0 (96,8). Utvikling i skadefrekvens hittil i 2019 er god for alle de store produktene, I tillegg har vi færre branner > MNOK 1 så langt i år. Livvirksomheten har et akkumulert risikoresultat som er kronemessig bedre enn 2 av de 3 foregående år, men svakere enn 2018 med erstatningsandel på 64 % mot 50 % foregående år.

Frende konsernets totale netto finansinntekter på MNOK 135,4 (32,3) refererer seg til avkastning på plassering i aksjefond, renteportefølje og eiendom, samt rentekostnader knyttet til ansvarlig lån. Avkastning i halvåret ble 3,4 (0,9 %) etter god utvikling i finansmarkedet. Konsernet har felles forvaltning av kollektiv portefølje og selskapsportefølje. Konsernets kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko, og anses å ha en profil som er tilnærmet bransjepraksis.

Forsikringsrelaterte driftskostnader er på MNOK 308,4 (290,0). Kostnadsnivå er stabilt, og det er fortsatt fokus på effektivisering og automatisering av driften, samt digitalisering av kundeprosessene.

Resultat før skatt i Frende konsernet per 2. kvartal 2019 ble MNOK 179,8 (10,7)
Totalresultatet viste et overskudd på MNOK 146,7, mot MNOK 5,7 første halvår 2018.

Balanse

Forvaltningskapitalen i Frende konsernet per 2. kvartal var MNOK 9 922,3 (8 464,4), en økning på 17,2 %. Kundeporteføljen utgjør totalt MNOK 4 994,1 mot MNOK 4 469,8 samme tid i 2018. Herav er investeringsvalgporteføljen MNOK 3 826,8 (3 320,0), og kollektivporteføljen MNOK 1 167,4 (1 142,6). Finansielle investeringer i kollektiv og selskapsporteføljen utgjør totalt MNOK 4 682 mot MNOK 3 804 i 2018, tilsvarende 23 % økning fra foregående år.

Konsernets egenkapital utgjorde per 30.06.19 MNOK 1 480,5 mot MNOK 1 314,6 i balanse per 30.06.18, og dette utgjorde 14,9 % av forvaltningskapitalen mot 15,5 % foregående år.

Konsernet har ingen gjeld utover ansvarlig lån, lån eller lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet. Som ledd i restrukturering av kapitalen i konsernet ble det i 2018 tatt opp et ansvarlig lån på MNOK 425 i Frende Holding AS.

Framtidsutsikter

Styret mener selskapet fortsatt har et godt fundament for lønnsom vekst. Distribusjonen til eierbankenes kunder har vært vellykket, og her er fortsatt et stort potensiale for vekst i 2019.

Det er gjort en rekke tiltak for å styrke lønnsomheten etter et relativt svakt år innen skadeforsikringsproduktene i 2018, både for bransjen og for Frende.

Organisasjonen er styrket gjennom 2018, og vil i 2019 ha stort fokus på effektivisering og smidige kundeprosesser gjennom digitalisering.

Styret i Frende Holding AS

Bergen, 7. august 2019

Resultatregnskap

	2. kv 2019	2. kv 2018	01.01 - 30.06.19	01.01 - 30.06.18	31.12.18
Driftsinntekter					
Premieinntekter fra skadeforsikring	502 786 522	453 903 420	990 319 767	889 479 784	1 849 045 747
Premieinntekter livsforsikring	165 612 458	95 544 745	877 447 593	728 024 210	941 838 377
Andre inntekter	3 461 073	3 121 830	6 773 373	6 216 428	12 928 975
<i>Sum driftsinntekter</i>	<u>671 860 053</u>	<u>552 569 995</u>	<u>1 874 540 733</u>	<u>1 623 720 422</u>	<u>2 803 813 099</u>
Verdiendring på investeringsvalgporteføljen Liv	70 741 333	74 008 367	272 895 921	-38 168 688	-216 211 725
Netto inntekter fra investeringer					
Realisert og urealisert gevinst / tap på finansielle eiender	51 692 965	22 545 524	142 331 852	31 832 604	24 165 759
Renteinntekter	1 238 679	319 514	2 245 290	436 465	1 043 785
Rentekostnader	-4 720 076		-9 185 764		
<i>Sum inntekter fra investeringer</i>	<u>48 211 568</u>	<u>22 865 038</u>	<u>135 391 378</u>	<u>32 269 069</u>	<u>25 209 544</u>
Sum driftsinntekter og netto inntekter fra investeringer	<u>790 812 954</u>	<u>649 443 400</u>	<u>2 282 828 032</u>	<u>1 617 820 803</u>	<u>2 612 810 918</u>
Erstatningskostnader og endring forsikringstekniske avsetninger					
Erstatningskostnader skadeforsikring	-358 086 352	-373 569 832	-802 402 858	-795 381 512	-1 507 362 710
Erstatningskostnader livsforsikring	-54 023 073	-78 096 430	-151 085 910	-150 873 700	-337 117 350
Endring forsikringstekniske avsetninger livsforsikring	-91 680 174	-757 361	-841 145 911	-370 827 310	-75 753 347
<i>Sum erstatningskostnader og endring forsikringstekniske avsetninger</i>	<u>-503 789 599</u>	<u>-452 423 623</u>	<u>-1 794 634 679</u>	<u>-1 317 082 522</u>	<u>-1 920 233 407</u>
Driftskostnader					
Driftskostnader skadeforsikring	-82 169 606	-79 811 961	-172 641 689	-166 164 999	-350 901 415
Driftskostnader livsforsikring	-67 888 828	-56 522 298	-133 944 264	-121 343 958	-292 758 700
Andre driftskostnader konsern	-943 620	-2 118 656	-1 856 800	-2 530 404	-4 841 928
<i>Sum driftskostnader</i>	<u>-151 002 054</u>	<u>-138 452 915</u>	<u>-308 442 753</u>	<u>-290 039 361</u>	<u>-648 502 043</u>
Sum erstatningskostnader og driftskostnader	<u>-654 791 653</u>	<u>-590 876 538</u>	<u>-2 103 077 432</u>	<u>-1 607 121 883</u>	<u>-2 568 735 450</u>
Periodens resultat før skattekostnad	<u>136 021 301</u>	<u>58 566 862</u>	<u>179 750 600</u>	<u>10 698 920</u>	<u>44 075 467</u>
Skattekostnad	-31 672 213	-13 346 879	-33 015 655	-5 002 777	-19 405 392
Resultat før andre resultatkomponenter	<u>104 349 088</u>	<u>45 219 983</u>	<u>146 734 945</u>	<u>5 696 143</u>	<u>24 670 075</u>
Netto andre resultatkomponenter					222 985
Totalresultat	<u>104 349 088</u>	<u>45 219 983</u>	<u>146 734 945</u>	<u>5 696 143</u>	<u>24 893 061</u>
Resultat per aksje	15,4	6,7	21,7	0,8	3,7

Balanse

EIENDELER	1.1.-30.06.2018	1.1.-30.06.2018	31.12.18
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	41 176 436	86 361 622	48 220 615
Sum immaterielle eiendeler	<u>41 176 436</u>	<u>86 361 622</u>	<u>48 220 615</u>
Finansielle eiendeler			
Aksjer, andeler og obligasjoner	4 454 974 484	3 787 427 432	4 168 714 005
Plasseringsmidler bank	227 171 682	16 649 980	225 599 909
	<u>4 682 146 166</u>	<u>3 804 077 412</u>	<u>4 394 313 914</u>
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelse			
Gj.forsikring av ikke opptjent bruttopremie	837 428	854 066	13 772 838
Gj.forsikringsandel av erstatningsavsetning	103 918 341	118 847 483	127 366 789
	<u>104 755 769</u>	<u>119 701 549</u>	<u>141 139 627</u>
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring	1 066 549 919	968 470 476	726 607 726
Fordring i forbindelse med gjenforsikrings - forretninger	23 486 606	15 492 343	38 227 782
Andre fordringer	-	-	-
	<u>1 090 036 525</u>	<u>983 962 819</u>	<u>764 835 508</u>
Andre eiendeler			
Varige driftsmidler	16 005 040	18 126 501	16 194 279
Kasse, bank	105 210 812	83 990 874	114 092 687
Eiendeler ved skatt	-	-	-
	<u>121 215 852</u>	<u>102 117 375</u>	<u>130 286 966</u>
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Forskuddsbetalte kostnader	56 224 166	48 109 758	52 110 585
Investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Andre finansielle eiendeler	3 826 786 888	3 320 020 985	3 327 174 802
Sum eiendeler	<u>9 922 341 802</u>	<u>8 464 351 520</u>	<u>8 858 082 017</u>
EGENKAPITAL OG GJELD	1.1.-30.06.2018	1.1.-30.06.2018	31.12.18
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital (6.760.000 aksjer pål. kr. 100,-)	676 000 000	676 000 000	676 000 000
Overkursfond	80 688 618	80 688 618	80 688 618
Sum innskutt egenkapital	<u>756 688 618</u>	<u>756 688 618</u>	<u>756 688 618</u>
Opptjent egenkapital			
<i>Fond</i>			
-Risikoutjevsningsfond	65 844 567	59 231 626	65 844 567
-Avsetning til garantiordningen	78 800 000	74 000 000	75 300 000
-Avsetning til naturskadefondet	-	-	-
<i>Annen opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital/ udisp årsresultat	579 215 027	424 696 106	435 980 082
	<u>723 859 594</u>	<u>557 927 732</u>	<u>577 124 649</u>
Sum egenkapital	<u>1 480 548 212</u>	<u>1 314 616 350</u>	<u>1 333 813 267</u>
Ansvarlig lån	425 000 000		425 000 000
Forsikringsmessige avsetninger			
Forsikringstekniske avsetninger livsforsikring	5 133 944 725	4 474 826 679	4 283 985 301
Forsikringstekniske avsetninger skadeforsikring	2 557 188 685	2 334 479 948	2 400 904 351
	<u>7 691 133 410</u>	<u>6 809 306 627</u>	<u>6 684 889 652</u>
Avsetning for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	36 619 732	34 602 418	35 511 791
Gjeld til reassurandør	2 992 518	33 063 281	73 228 651
Skattegjeld	52 196 705	66 161 576	29 385 154
Betalbar skatt			41 939 842
Annen gjeld	188 759 340	183 918 150	180 066 891
	<u>280 568 295</u>	<u>317 745 425</u>	<u>360 132 329</u>
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader	45 091 885	22 683 118	54 246 766
Sum egenkapital og gjeld	<u>9 922 341 802</u>	<u>8 464 351 520</u>	<u>8 858 082 014</u>

Endringer i egenkapital

	Aksjekapital	Overkursfond	Risiko- utjevningfond	Avsetning til garantiordningen	Opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.18	676 000 000	80 688 618	59 231 626	67 000 000	425 999 963	1 308 920 207
Endring garantiavsetning						-
Endring risikoutjevningfond			-			-
Periodens disponering opptjent egenkapital					5 696 143	5 696 143
Egenkapital pr. 30.06.18	676 000 000	80 688 618	59 231 626	67 000 000	431 696 106	1 314 616 350
Egenkapital pr 01.01.19	676 000 000	80 688 618	65 844 567	75 300 000	435 980 082	1 333 813 267
Endring garantiavsetning				3 500 000	-3 500 000	-
Endring risikoutjevningfond						-
Periodens disponering opptjent egenkapital					146 734 945	146 734 945
Egenkapital pr. 30.06.19	676 000 000	80 688 618	65 844 567	78 800 000	579 215 027	1 480 548 212

Solvens II

Solvens II - regelverket ble innført 01.01.2016. Basert på beregninger ved utgangen av 2. kvartal 2019 er solvensmarginen innenfor målsatt solvensmargin for foretakene i Frende Holding Konsern.

Kontantstrøm konsern

	01.01 - 30.06.19	01.01 - 30.06.18	01.01.-31.12.18
<i>Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>			
Netto innbetalt til premier	1 383 836 308	1 338 554 347	2 629 014 067
Netto kontantstrøm reassuranse	-43 185 156	-35 539 081	-58 351 380
Finansinntekter	37 630 232	52 031 571	100 441 990
Andre inntekter/ andre kostnader	6 821 492	6 247 903	13 007 160
Utbetalte erstatninger	847 044 169	800 733 210	1 569 910 613
Forsikringsrelaterte driftskostnader	292 565 337	197 193 885	479 105 449
Betalt skatt	52 143 248	45 096 820	54 410 345
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	193 350 122	318 270 825	580 685 430
<i>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</i>			
Netto investert i aksjer datterselskap			
Nettoinvestert i finansielle eiendeler	188 456 361	192 728 888	629 485 445
Netto investert i driftsmidler	927 904	5 736 437	6 522 347
Netto investert i immaterielle eiendeler	11 275 958	23 547 158	34 367 558
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-200 660 223	-222 012 483	-670 375 350
<i>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</i>			
<i>Ansvarlig lån</i>			425 000 000
Betalt utbytte	-	-65 000 000	-65 000 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-	-65 000 000	360 000 000
Netto likviditetsendring	-7 310 101	31 258 342	270 310 080
Likviditetsbeholdning inngående i perioden	339 692 596	69 382 512	69 382 517
Likviditetsbeholdning utgående i perioden	332 382 493	100 640 854	339 692 596

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34. Regnskapsprinsippene benyttet i delårsrapporten er de samme som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2018.

Regnskapet er ikke revidert.

Note 2 Spesifikasjon premieinntekter og erstatninger

	30.06.19			30.06.18			31.12.18		
	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern
Premieinntekter for egen regning									
Forfalt bruttopremie	1 072 401 238	780 340 264	1 852 741 502	980 838 898	727 492 431	1 708 331 329	1 979 726 487	933 342 599	2 913 069 086
- Avgitt gjenforsikringspremie	-8 241 781	-645 835	-8 887 616	-6 824 918	-29 908 247	-36 733 165	-39 061 816	-51 000 315	-90 062 131
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-60 904 280		-60 904 280	-73 031 110		-73 031 110	-93 034 610		-93 034 610
- Endring i gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	-12 935 410		-12 935 410	-11 503 086		-11 503 086	1 415 686	-	1 415 686
Overført premiereserve fra andre		97 753 164	97 753 164		30 440 026	30 440 026		59 496 093	59 496 093
Sum premieinntekter for egen regning	990 319 767	877 447 593	1 867 767 360	889 479 784	728 024 210	1 617 503 994	1 849 045 747	941 838 377	2 790 884 124

	30.06.19			30.06.18			31.12.18		
	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern
Erstatninger for egen regning									
Brutto betalte erstatninger	-708 853 864	-86 131 841	-794 985 705	-642 588 672	-67 381 630	-709 970 302	1 310 365 718	130 478 958	1 440 844 676
-Gjenforsikringsandel av betalte erstatninger	4 050 645	8 449 109	12 499 754	1 738 418	8 012 550	9 750 968	-2 556 117	-15 330 301	-17 886 418
Brutto endringer i erstatningsavsetninger	-95 380 054	-115 850	-95 495 904	-152 278 706	-8 700 688	-160 979 394	198 699 609	46 170 530	244 870 139
- Endring i gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetninger	-2 219 585	-21 228 863	-23 448 448	-2 252 552	7 958 977	5 706 425	853 500	-15 079 230	-14 225 730
Overføring av premiereserve til andre		-52 058 465	-52 058 465		-90 762 908	-90 762 908		129 065 937	129 065 937
Sum erstatningskostnader for egen regning	-802 402 858	-151 085 909	-953 488 768	-795 381 512	-150 873 700	-946 255 212	1 507 362 710	275 305 894	1 782 668 604
Endring premiereserveavsetning		-45 524 805	-45 524 805		-30 526 937	-30 526 937		-70 756 817	-70 756 817
-Gjenforsikringsavsetning av premiereserve		8 697 663	8 697 663		5 010 516	5 010 516		9 419 524	9 419 524
Endring premiereserveavsetning for egen regning		-36 827 142	-36 827 142		-25 516 420	-25 516 420		-61 337 293	-61 337 293

Note 3 Nøkkeltall i skadeforsikring

	30.06.19	30.06.18	31.12.18
Kostnadsandel	17,4 %	18,7 %	19,0 %
Skade % E/R	81,0 %	89,4 %	81,5 %
Combined Ratio	98,5 %	108,1 %	100,5 %
Skade % Brutto	79,5 %	87,6 %	80,0 %